

Kontakt:
Tine Maj Holm
tih@sl.dk
Dok.nr.
545522
Sagsnr.
2020-SLCP-01250

17-02-2020

Opsamling arbejdsmiljøundersøgelse basis-medlemmer

Indledning

Dette notat indeholder en kort opsummering af udvalgte resultater fra arbejdsmiljøundersøgelsen, som blev gennemført i januar måned 2020. Undersøgelsen er sendt til 5.000 medlemmer. Antallet af respondenter er 1.194, hvilket giver en svarprocent på 24.

En stikprøvekontrol indikerer, at undersøgelsen er repræsentativ.

De fleste af resultaterne kan sammenlignes med undersøgelsen fra 2017. Der er dog indføjet et par nye spørgsmål i 2020-undersøgelsen, hvorfor det ikke er muligt at benchmarke alle resultater.

For at lette overblikket, i forhold til om der er sket en positiv, negativ eller status quo udvikling, er brugt farvekoder til for at fremhæve udviklingen. **Grøn** for positiv udvikling, **gul** for uændret og **rød** for negativ udvikling.

Generelle resultater

Oplevelsen af godt/meget psykisk arbejdsmiljø er **faldet** fra 60 til 57 procent.

Andelen af respondenter som i meget høj grad/ høj grad følger sig klædt på til arbejdsopgaven er **steget** fra 64 til 70 procent.

Undersøgelsen viser, at ca. halvdelen af respondenterne ikke ved om der er retningslinjer om forebyggelse af mobning, uønsket seksuel opmærksomhed eller fysiske belastninger.

47 procent af respondenterne har sjældnere end én gang om måneden mulighed for ekstern supervision. 39 procent oplever, at supervisionen ikke er tilstrækkelig.

46 procent af respondenterne har ikke mulighed for restitution i løbet af en arbejdsdag (restitution forstået som pusterum og perioder til mental opladning).

16 procent har oplyst, at de har været sygemeldt på grund af forhold på arbejdspladsen. Sygemeldingen skyldes primært stress, samarbejdsproblemer eller omstruktureringer.

Undersøgelsen indeholder et nyt spørgsmål om organisatoriske forandringer. 75 procent har oplevet organisatoriske forandringer indenfor de seneste 12 måneder. Omstruktureringen skyldes primært:

- Interne omstruktureringer som følge af nedskæringer (40 procent)
- Udvidelse af tilbuddet med ansættelse af nye kolleger (32 procent)
- Nye målgrupper af borgere (25 procent)

Andelen af respondenter som i høj grad/meget høj grad oplever, at arbejdsmiljørepræsentanten gør en forskel på arbejdspladsen er **steget** fra 41 til 58 procent.

Krydsresultater

Når der i meget høj grad/ høj grad er en oplevelse af de rette faglige kompetencer på arbejdspladsen, opleves der i langt højere grad balance mellem krav og ressourcer og forekomsten af uønsket seksuel opmærksomhed er lavere.

Et godt samarbejde betyder lav forekomst af mobning.

Når der er meget høj grad/høj grad af tillid på arbejdspladsen, scores oplevelsen af det psykiske arbejdsmiljø højt.

Når der er organisatoriske forandringer påvirkes det overordnede psykiske arbejdsmiljø i negativ retning.

Respondenter som har daglig/ugentlig mulighed for sparring med kolleger, har i højere grad end øvrige et godt samarbejde på arbejdspladsen.

Der kan konstateres en lavere grad af oplevelse af stress, når der er mulighed for restitution i løbet af en arbejdsdag.

Der opleves en højere grad af balance mellem krav og ressourcer, når der er mulighed for restitution i løbet af en arbejdsdag.

Andelen af fysisk vold er størst på døgntilbud for børn og unge, hvor 59 procent af medlemmer ansat på området har oplevet fysisk vold indenfor 12 måneder.

På bosteder for voksne med fysiske og/eller psykiske funktionsnedsættelser er andelen af medlemmer som udsættes for fysisk vold 35 procent.

Andelen af psykisk vold er størst på bosteder for mennesker med sindslidelser, hvor 47 procent oplever psykisk vold. På døgntilbud for børn og unge, udsættes 39 procent af medlemmerne for psykisk vold.

På bosteder for voksne med fysiske og/eller psykiske funktionsnedsættelser oplever 29 procent psykisk vold.

Undersøgelsen viser, at medlemmer er mindre udsat for vold, jo bedre fagligt rustet man er til opgaven. Men sammenhængen er IKKE så stærk, som ved undersøgelsen i 2017. Det kan muligvis skyldes den øgede oplevelse af ubalance mellem krav og ressourcer (stort arbejdspress) og en større kompleksitet i borgerne som visiteres til tilbuddet, jf. kvalitetsdagsorden.

Der er ingen sammenhæng mellem udsættelsen for fysisk eller psykisk vold og det forhold, at man arbejder alene.

Undersøgelsen viser ingen sammenhæng mellem at være fagligt rustet til opgaven og udsættelse for mobning, hvilket var tilfældet ved undersøgelsen i 2017.

Medlemmer som ofte/altid arbejder med forflytning og håndtering af borgere, oplever i stor grad muskelsmerter sammenlignet med øvrige grupper.

Undersøgelsen viser, at de respondenter som har gennemført relevant efteruddannelse oplever i højere grad end øvrige, at der er de rette faglige kompetencer på arbejdspladsen.

Undersøgelsen viser en lavere forekomst af mobning, når arbejdsmiljørepræsentanten gør en forskel på arbejdspladsen.

Samarbejde og støtte

Andelen af respondenterne som i høj grad/meget høj grad oplever et godt samarbejde er **steget** fra 60 til 62 procent.

Oplevelsen af meget høj grad/ høj grad af tilstrækkelig støtte og opbakning fra den nærmeste leder er **steget** fra 42 til 49 procent.

Frekvensen af daglig/ugentlig intern sparring er **steget** fra 74 til 76 procent. 42 procent oplever dog, at sparringen er utilstrækkelig.

Frekvensen af daglig/ugentlig alene arbejde er **faldet** en smule fra 30 til 29 procent.

Psykisk arbejdsmiljø

Andelen af respondenter som i meget høj grad/ høj grad har oplevet ubehagelig stress inden 4 uger er **uændret** svarende til 21 procent.

Andelen af respondenter som oplever, at der i meget høj grad/ høj grad er balance mellem krav og ressourcer på arbejdspladsen er **faldet** fra 29 til 28 procent.

Forekomsten af fysisk vold er **faldet** fra 31 til 28 procent. Forekomsten af psykisk vold er **faldet** fra 32 til 29 procent.

Forekomsten af mobning er **steget** en smule fra 9 til 10 procent.

9 procent oplever, at de har været udsat for uønsket seksuel opmærksomhed. Det er primært borgerne, som udsætter medarbejderne for uønsket seksuel opmærksomhed. Der er umiddelbart en **stigning** fra 7 til 9 procent.

46 procent oplever ikke, at der er mulighed for restitution (mental opladning) i løbet af en arbejdsdag.

Fysisk arbejdsmiljø

Oplevelsen af meget godt/godt fysisk arbejdsmiljø er **faldet** fra 66 til 59 procent.

39 procent af respondenterne arbejder sommertider/ ofte eller altid med håndtering/forflytning af borgere. Det er **uændret** siden 2017.

21 procent af medlemmerne som arbejder med håndtering/forflytning af borgere, har i ringe grad eller slet ikke hjælpemidler til rådighed. Det er et **fald** siden 2017, hvor andelen var på 33 procent.

27 procent har i ringe grad eller slet ikke modtaget instruktion i forflytning. Det er et **fald** siden 2017, hvor andelen var på 38 procent.

60 procent af respondenterne har gående/stående arbejde i mere end halvdelen af arbejdstiden.

45 procent oplyser, at de har haft arbejdsbetingede muskelsmerter de seneste 12 måneder. Det er en **stigning** siden 2017, hvor 40 procent oplyste muskelsmerter. 1/5 af dem har taget smertestillende medicin mindst 20 gange for at gennemføre en arbejdsdag.

19 procent er udsat for støj i mere end halvdelen af arbejdstiden.

Uddannelse

90 procent af respondenterne er uddannede socialpædagoger/pædagoger.

69 procent af respondenterne har arbejdet mere end 10 år som socialpædagoger.

Andelen af respondenter som har gennemført relevant efteruddannelse indenfor 2 år er **faldet** fra 52 til 50 procent.

Vi har i undersøgelsen spurgt ind til hvilken efter-videreuddannelse der er modtaget. Top 5 er:

- Faglig viden i forhold til specifik målgruppe (39 procent)
- Neuropædagogik (33 procent)
- KRAP/Kommunikation og dokumentation (begge 24 procent)
- Konflikt håndtering (23 procent)
- Medicin håndtering (22 procent)

66 procent arbejder i meget høj grad/ høj grad med dokumentation af borgerens udvikling på arbejdspladsen, men kun 33 procent oplever at dokumentationen i meget høj grad/høj grad bidrager til at udvikle den faglige indsats overfor borgeren.

Arbejdstid

Respondenterne har i gennemsnit 34,7 timer om ugen.

56 procent angiver, at de er på fuld tid eller derover.

32 procent angiver, at de er frivilligt på deltid.

12 procent angiver, at de er ufrivilligt på deltid.

13 procent har nattjeneste og 15 procent har rådighedstjenester. Rådighedstjenesten er primært fra vagtlokale.

Det fremgår af undersøgelsen, at 42 procent ikke får tillæg ved telefoniske opkald under rådighedstjeneste. 16 procent ved ikke om de får tillæg.

Overvejelser fremadrettet arbejdsmiljøindsats

På baggrund af ovennævnte resultater er det tydeligt, at der stadig er udfordringer med det psykiske arbejdsmiljø. Særligt oplevelsen af ubalance mellem krav og ressourcer og det forhold at $\frac{3}{4}$ af vores medlemmer oplever organisatoriske forandringer på arbejdspladsen i løbet af de seneste 12 måneder. Det sætter løsning af kerneopgaven, fagligheden og trivslen under pres. Hvilket også kommer til udtryk i undersøgelsen, hvor det psykiske arbejdsmiljø scores laver, når der er organisatoriske forandringer.

Derudover er der stadig store udfordringer med vold og psykisk vold. Der er sket en lille positiv udvikling, men forekomsten af vold er stadig høj. Der bør derfor stadig være et fokus område.

Vi ser samtidig at

- hyppig kollegial sparring er kimen til et godt samarbejde
- høj grad af tillid har positiv effekt på det psykiske arbejdsmiljø
- et godt samarbejde virker forebyggende på mobning
- at rette faglige kompetencer på arbejdspladsen har positiv effekt på oplevelsen af balance mellem krav og ressourcer og uønsket seksuel opmærksomhed
- at mulighed for restitution (mental opladning), har en positiv effekt på oplevelsen af stress og balancen mellem krav og ressourcer

Derudover må vi konstatere, at respondenterne tilkendegiver, at det fysiske arbejdsmiljø har udviklet sig i en negativ retning. Det fysiske arbejdsmiljø "drukner", fordi der primært er fokus på det psykiske arbejdsmiljø.